

ŁOMIĆ (17) *vb impf*

-o- (3) *Mącz* (2), *KochProp*, -ó- (1) *OrzQuin*.

inf łomić (4). ◇ *praes* 2 sg łomisiz (1). ◇ 3 sg łomi (7). ◇ 3 pl łomią (4). ◇ *con* 2 sg *m* byś łomił (1).
Sł stp notuje, Cn brak, Linde XVI w. (jeden z niżej notowanych przykładów).

1. *Rozbijać, łupać, kruszyć, rozrywać; effringere Mącz* (14) :

łomić co (1): Wiątry przeciwné mamy/ wełny biją/ málzty łomią/ żagle drą *OrzQuin* A3v.

a. *O oraniu ziemi* (2) : Deinde iterum aratur quod vocant effringere, Przeorác álbo łomić. *Mącz* 195c; Aratro, Odwracać rolą/ łomić/ albo z nowu przeorác. *Mącz* 16d.

b. *Deptać, tratować [co]* (3) : Ze pły fie [*pan*] po polu goni Zyto/ owies wślytko łomi *RejRozpr* Hv, H2.

Przen (1) :

Zwrot: »łomić las« = *uciekać do lasu* (1): Przedfie káždy fwoy kres zbieży Acz tłustłfy w kącie vleży Wyglądaiąc ná káždy čás Bronić fie ábo łomić lás *RejRozpr* F3v.

c. *Przen: Niszczyć* (8) : Nie będący drog śmierci świadomi/ Przeto ona zdradliwie nas łomi *BielKom* D5.

W przeciwstawieniu: »łomić ... czcić, raczyć, mnożyć« (1): [*język*] nieprzyaciela łomi/ á przyaciela miałta swego czći/ raczy/ mnoży. *OrzRozm* Q2v.

Zwrot: »jak wichrem łomić« (1): [*o Bogu*] Porażałz/ bierzysz wślytko/ á iák wichrem łomisiz Podobne odmiennym śnom czyniąc/ ktore tłomisiz *GrabowSet* E.

α) *O ptakach [co]* (1) : SOkoł Gołębią pułzcza/ gdy zálátwia dzyeci/ [...] Potym gdy fie záiułża/ y Iáltrząbá gonia/ Ták łamy bez pomocy/ co potkáia łomią. *RejZwierz* 78v.

β) *Zwroty*:

»kijem łomić« = *bić* (1): Abowiem śzalonemu śnádnie dodać rády/ Kiedy łamá mył ciągnie do burdy do zwády. Y nie trzeba záiułżać będziec przedsię gonił/ Choćbyś y v odpráwy czałem kijem łomił. *RejWiz* 78v.

»kopije łomić« = *walczyć* (1): Kopie náłzy łomią/ Niemcy też śwe drzewá Drożyłte w náłzych topią *StryjKron* 622.

»szyję łomić« = *zabić się spadając* (1): A Niemiec z nowu przedsię pod Gołubiem gromią/ A ci/ w bramę fye ćinąc/ łzyie z mółtu łomią. *KochProp* 10.

»włosy łomić« = *targać* (1): Ale ktora [*panna*] w cudzey mocy/ [...] To fie musi wyługować/ Iáko wrzodowi folgować/ Ledá o co łáye fuka/ Bá y czałem kijá śzuka/ Prožno vciekác vgoni/ Pogoniwśzy włosy łomi *BielKom* G2.

2. *Poskramiać [co]* (3) :

łowić czym (1): A on go [*konia*] krigiem łomi/ bodzye ołtrogámi *RejZwierz* 17v.

W przen (2) : ACż mu iuż nie potrzebá nic myłłic o boiu/ Ták fie nápiyác winá á siedzyec w pokoiu/ Lecż to w nim zwyczáy łomi y cne przyrodzenie/ Bo to ielt v pocżciwych nawięłtze ćwiczenie/ W Rycerłkich śpráwach tu fie co naypilniey báwić *PaprpPan* Fv.

łomić kogo czym (1): Trzebá go [*Kupidyna*] iáko Smoká/ śzefelinem łomić/ A pilno s pocżciwości/ zá tarczą fie bronić. *RejZwierz* 114.

Synonimy: 1. kruszyć, rozbijać; a. drobić; b. pustoszyć, tłuc; c. niszczyć; 2. pokonywać, zwalczyć.

Formacje współrdzenne cf ŁAMAC.

Cf **[KOSTOŁOM]**, ŁOMIENIE, **[ŁOMIGNAT]**, **ŁOMIKAMIEŃ**,
ŁOMIKOST, ŁOMIKOŚĆ, ŁOMINOS, **[ŁOMIPRZYMIERZE]**, **[ŁOMIPRZYSIĘGA]**,
[ŁOMIPRZYSIĘŻCA], ŁOMKAMIEŃ, **SERCOŁOMNY**, **WIAROŁOMNY**

HJ